

אַתְּרָא לִית בֵּיה אֱלָא זְוונָא לְאַפְקָא פְּרִי נִשְׁמַתִּין
לְעֵלְמָא, פְּרִי עוֹבְדוֹי דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הָכִי נָמִי
לְתַתָּא דְזְוונָא שְׂרִי בֵּיה מִשְׁפַּת לְשַׁפַּת.

תָּא חַזִּי, רָזָא עֲלָאָה דְאַזְרִייתָא, מָאִי עֵין פְּרִי עוֹשָׂה
פְּרִי, לְקַבֵּל יוֹמָא דְשַׁבְתָּא אִיהוּ. וּמָאִי טַעְמָא
אַתְּכִלִּיל בְּיוֹם תְּלִיתָאִי, רָזָא עֲלָאָה אִיהוּ. בְּגִין דְתַנִּינִן
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי אוֹמֵר מָאִי טַעְמָא כְּתִיב
בְּאַזְרִייתָא (דברים כד) כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וְלֹא כִי תִלְקַח
אִשָּׁה לְאִישׁ בְּגִין דְאַרְחִיזָה דְבַר נָשׁ לְאַהֲדָרָא וְלִמְתַּבַּע
אַנְתּוֹ. מְתַל לְבַר נָשׁ דְאַתְאַבִּיד לִיה אַבְדַּתָּא מְאִרִי
דְאַבְדַּתָּא מִחֻזָּר לְמַתַּבַּע אַבְיַדְתָּא דִילִיָּה, וְהָאִי צַדִּיק
אִישׁ אַקְרִי. הָדָא הוּא דְכְתִיב (בראשית מג) וְהוֹרִידוּ
לְאִישׁ מִנְחָה כְּדִאֻקְוִמָנָא.

וּבְנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל דְרַמְיוּזָא בְּיוֹם רַבִּיעָאִי בְּרִזָּא

לשון הקודש

אומר, מה הטעם פתוב בתורה (דברים כד)
כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה, וְלֹא כִי תִלְקַח אִשָּׁה
לְאִישׁ? בְּגַלֵּל שְׁדַרְךָ הָאִישׁ לְחֻזָּר וְלִבְקֻשׁ
אִשָּׁה. מְשַׁל לְאָדָם שְׂאֲבָדָה לוֹ אַבְדָּה,
בְּעַל הָאַבְדָּה מְחֻזָּר אַחַר אַבְדָּתוֹ. וְצַדִּיק
(סוד) זֶה נִקְרָא אִישׁ. זֶהוּ שְׁפַתוֹב (בראשית מג)
וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה, כְּפִי שְׁבַאֲרָנוּ.
וּבְנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל שְׂרַמְוֹזָה בְּיוֹם רַבִּיעָאִי

יום השבת שלמעלה, ומעשה אחר אין
בו אלא זונג להוציא פרי נשמות לעולם,
פרי מעשיו של הקדוש ברוך הוא. כך גם
למטה, שזונג מתר בו משבת לשבת.
כֹּאֲ רָאָה סוּד עֲלִיוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה, מַה זֶה
עֵין פְּרִי עוֹשָׂה פְּרִי, הוּא בְּגַנְדַּר יוֹם הַשַּׁבָּת,
מַה הַטַּעַם נִכְלָל בְּיוֹם שְׁלִישִׁי? סוּד עֲלִיוֹן
הוּא, בְּגַלֵּל שְׁשִׁנְיָנוּ, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי

דמֵאֲרֹת חֶסֶר סְמָכָא רְבִיעָא מַלְכוּתָא דְדוּד. בְּגִין
כֶּךָ אִף עַל גַּב דְּאַתְרִיה דְּהָא צְדִיק יוֹמָא דְשַׁבְּתָא
אַתְרִמְיָא וְאַתְרִמְיָא בְּיוֹמָא תְּלִיתָא לְמַהוּי סְמוּךְ לְיוֹם
רְבִיעָא וְאִיהוּ אֲנֵתוּ דִּילִיה בְּגִין כֶּךָ מְאֲרִיה דְּאַבִּידָתָא
מְחֹזֵר עַל אַבְדָּתוּ וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב לְתַתָּא (בראשית מ"ב)
וְיוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ.

אַבְל בְּזִמְנָא דְאַתִּי דְאִיהוּ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים בְּיוֹם
שְׁתִּיתָא דְאִיהוּ אֶלְפָא שְׁתִּיתָא כִּד יִיתִי
מְשִׁיחָא, דְּיוֹמָא דְקִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֶלְפָא שְׁנִין אִף עַל
גַּב דְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל חוֹלְקָא דִּידָה יוֹמָא רְבִיעָא, אֶזְלָא
וְאַתְרִמְיָא בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָא לְמַהוּי סְמוּכָא לְבַעֲלָה
דְּאַקְרִי צְדִיק יוֹמָא דְשַׁבְּתָא לְתַקְנָא לִיה פְּתוּרָא וְהָא
דְכְתִיב (יִרְמְיָה ל"א) כִּי בָרָא יְיָ חֲדָשָׁה בְּאָרֶץ נִקְבָה
תְּסוּבַב גְּבַר דָּא אִיהוּ בְּזִמְנָא דְמְשִׁיחָא דְאִיהוּ בְּיוֹמָא

לשון הקודש

הַיָּמִים, בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי שֶׁהוּא הָאֶלְפָא הַשְּׁשִׁי,
כְּשִׁיבָא הַמְּשִׁיחָא, שְׂיוֹמוּ שֶׁל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ
הוּא אֶלְפָא שְׁנָה, אִף עַל גַּב שְׁחֻלְקָה שֶׁל
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הוּא יוֹם הַרְבִּיעִי, הַלְבָּה
וְנִרְמְזָה בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי לְהִיט סְמוּכָה
לְבַעֲלָה שְׁנִקְרָא צְדִיק, יוֹם הַשַּׁבָּת, לְתַקֵּן
לוֹ שְׁלֹחַן. וְהוּוּ שְׁכֻתוֹב (יִרְמְיָה ל"א) כִּי בָרָא הוּ
חֲדָשָׁה בְּאָרֶץ נִקְבָה תְּסוּבַב גְּבַר. וְהוּ

בְּסוּד שֶׁל מְאֲרֹת חֶסֶר, הַעֲמוּד הַרְבִּיעִי
מְלֻכּוֹת שֶׁל דוּד, לְכַן אִף עַל גַּב שְׁמֻקּוֹמוּ
שֶׁל צְדִיק זֶה יוֹם הַשַּׁבָּת, נִכְלָל וְנִרְמְזוּ
בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי, לְהִיט סְמוּךְ לְיוֹם רְבִיעִי,
וְהוּא אֲשֶׁתוּ, לְכַן בַּעַל הָאַבְדָּה מְחֹזֵר עַל
אַבְדָּתוּ, וְלְכַן כְּתוּב לְמַטָּה (שם מ"ב) וְיוֹסֵף
הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ.

אַבְל לְעֵתִיד לְבָא, שֶׁהוּא בְּאַחֲרִית

שְׁתִּיתָאָה וּבִגִּין כֶּךָ כְּתִיב וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֶקֶר יוֹם
הַשְּׁשִׁי. וּמֵאֵי טַעְמָא אֶתּוֹסֵף ה' מָה דְלֹא הָוָה כֵּן
בְּשֹׂאֵר יוֹמֵי. אֲבָל בְּכָל אֶתְרָא ה' דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל
דְּאַתְיָא לְאַזְדְּרוּנָא בְּבַעְלָה יוֹמָא דְשַׁבְּתָא, כִּד יִיְתִי
לְבַעְלָה (ס"א לָהּ בַּעְלָה) לְאַקְמָא לָהּ מַעְפָּרָא. וּבִגִּין כֶּךָ
כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה כ"ו) וּבָאוּ הָאֲזֻבָּדִים בְּאַרְצֵי אַשּׁוּר. דָּא צַדִּיק
וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל.

דְּכָר אַחַר מָאֵי טַעְמָא אֶתְכַלִּיל בְּיוֹם תְּלִיתָאֵי רָזָא
דְּצַדִּיק בְּגִין דְתִלְת דְרַגְוֵי מִיּוֹמֵנָא וְתִלְתָא
מִשְׁמָאלָא וְאִיהוּ הָוָה אֲמַצְעִיתָא דְנוֹפָא לְאַשְׁקָאָה
לְכוּלָא בְּגִין לְמַנְגַד שְׁקִיּוּתִיהָ לְיוֹם רְבִיעָאֵי דְאִיהִי
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל דְלִית לָהּ נְהוּרָא מְנַרְמָה, סְמוּךְ לְהֵאֵי
צַדִּיק. וְתָא חֲזִי הֵאֵי יוֹמָא דְשַׁבְּתָא אֲסִיר לְמַעְפַּד
עֲבִידְתָא בְּגִין כֶּךָ אֶתְכַלִּילוּ בֵּיה תַרְוִין וַיֹּאמֶר, לְקַבֵּל

לשון הקודש

דְּכָר אַחַר, מָה הַטַּעַם נִכְלַל הַיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי הַסּוּד שֶׁל צַדִּיק? בְּגַלְל שְׁשָׁלֵשׁ
דְרַגּוֹת מִיָּמִין וְשָׁלֵשׁ מִשְׁמָאל, וְהוּא הִנֵּה
בְּאַמְצַע הַגּוֹף לְהַשְׁקוֹת לְכָל כְּדֵי
לְהַשְׁפִּיעַ הַשְּׁפָעָתוֹ לְיוֹם רְבִיעִי שֶׁהוּא
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, שְׂאִין לָהּ אֹר מַעְצָמָה
סְמוּךְ לְצַדִּיק הָוָה. וּבֵא תִרְאֶה, יוֹם
הַשַּׁבָּת הִנֵּה אֲסוּר לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה,

בְּזִמְן הַמְּשִׁיחַ שֶׁהוּא בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי, וְלִכְּן
כְּתוּב וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֶקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי. מָה
הַטַּעַם נוֹסֵף ה', מָה שְׁלֹא הָיָה כֵּן בְּשֹׂאֵר
הַיָּמִים? אֲבָל בְּכָל מְקוֹם ה' זֶה כְּנֻסַת
יִשְׂרָאֵל, שְׁבָאָה לְהַזְדַּוֵּג עִם בַּעְלָה בְּיוֹם
שַׁבָּת, כְּשִׁיבָא בַּעְלָה לְהַקְיָמָה מִן הָעֵפֶר.
וּבְגַלְל כֶּךָ כְּתוּב (יִשְׁעִיָּה כו) וּבָאוּ הָאֲזֻבָּדִים
בְּאַרְצֵי אַשּׁוּר, זֶה צַדִּיק וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל.

תִּרְיִן דְּרִגְוִין וְהוֹכֵפֵל בִּיהַּ פִּי טוֹב.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת לְקַבֵּל דְּרִגְוֵא דְצַדִּיק,
מִלְכוּת דְּלַעֲיָלָא דְלִית לָהּ נְהוּרָא מְדִילָהּ
אֶלָּא מָה דְאֶתְיִיְהִיב לָהּ עַל יְדֵי דְצַדִּיק וּבְגִין כֶּךָ דְדוּד
לְתַתָּא עֲנִי וְאַבְיוֹן אַחִיד בָּהּ וְאַצְטְרִיךְ לְאוֹסְפָא לִיהַּ
יּוֹמִין וּשְׁנִינ וְהָא אוֹקִימָנָא שְׁבַעִים שָׁנָה דִּיִּקָּא וְאַקְרִי
יּוֹם רְבִיעָאִי:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְעוּ הַמַּיִם. לְקַבֵּל דְּרִגְוֵא דְנַצְ"ח
דְּאִיהוּ סַמְכָא יְמִינָא דְאוֹרִיטָא וְלְקַבְּלִיהַּ
מִשָּׁה לְתַתָּא סַמְיָךְ לְעֶלְמָא בְּאוֹרִיטָא הָדָא הוּא
דְכַתִּיב (ירמיה ל"ג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה וְגו':

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ לְקַבֵּל דְּרִגְוֵא דְהו"ד
דְּאֶחִיד אַהֲרֹן וְאַקְרִי יּוֹם שְׁתִּיתָאִי. תָּא תְּזִי

לשון הקודש

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְעוּ הַמַּיִם - כְּנִגְד
דְּרִגְוֵא שֶׁל נְצַח, שֶׁהוּא עֲמוּד יְמִין שֶׁל
הַתּוֹרָה, וּכְנִגְדוּ מִשָּׁה לְמַטָּה סוּמְיָךְ לְעוֹלָם
בַּתּוֹרָה. זֶהוּ שְׁכַתוּב (ירמיה לג) אִם לֹא
בְרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה וְגוֹמֵר.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ - כְּנִגְד
דְּרִגְוֵא שֶׁל הוֹד שְׂאוֹחַז אַהֲרֹן, וְנִקְרָאת יּוֹם
שְׁשִׁי. בֵּא רְאָה, אַהֲרֹן לְמַטָּה אַף עַל גַּב
שָׂבָא מַחְסֵד, אַחֲזוּ לְמַטָּה בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי

מִשׁוּם כֶּךָ נִכְלָלוּ בּוּ שְׁנֵי וַיֹּאמֶר, כְּנִגְד
שְׁתֵּי דְרִגְוֹת, וְהוֹכֵפֵל בּוּ פִּי טוֹב.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת - כְּנִגְד דְּרִגְוֵא
שֶׁל צַדִּיק, מִלְכוּת שְׁלַמְעֵלָה שְׁאִין לָהּ
אוֹר מְשָׁלָה אֶלָּא מָה שְׁנוֹתֵן לָהּ עַל יְדֵי
צַדִּיק, וְלִכֵּן דְדוּד לְמַטָּה עֲנִי וְאַבְיוֹן אַחֲזוּ
בָהּ, וְהַצְטְרִיךְ לְהוֹסִיף לוֹ יְמִים וְשְׁנָיִם,
וְהָרִי בְּאֲרָנוּ דְּוָקָא שְׁבַעִים שָׁנָה, וְנִקְרָא
יּוֹם רְבִיעָאִי.

אֶהְרֹן לְתַתָּא אַף עַל גַּב דְּאַתִּי מַחֶסֶד אֶחִיד לְתַתָּא
 בְּיוֹם שְׁתִּיתָאֵי דְאַקְרִי הוּ"ד וְעֵבִיד קַרְבָּנִין בְּאִינוּן מִינֵי
 בְּעִירוֹן דְּכִיּוֹן וְאֶתְבְּרִיאוּ בְּיוֹמָא דִּילִיָּה (לְקַרְבָּא) לְאַקְרַבָּא
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְּאֶתְרַמְיֹא בֵּיהּ בְּצַדִּי"ק לְקִשְׂרָא דְרַגְיִן
 דְּמַהִּימְנוּתָא וְלִנְחַתָּא רַחֲמֵי לְעֵלְמָא:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. הָאִי אַמְרָא לְקַבֵּל
 דְּרַגָּא עֲלָאָה דְכֻלָּא סְתִימָאָה דְסְתִימִין. בְּעָא
 לְמַעַבְד יְקָרָא לְדִיוֹקְנָא בְּרֹזָא דְאָדָם וּבְכֻלְהוּ דְרַגְיִן
 לְתַתָּא יְהִיב חֵילָא לְאַפְקָא כָּל חַד בְּדַקָּא חַזִּי לִיָּה
 וְעֵבִיד אָדָם דְּשֻׁלִיט בְּכֻלָּא בְּעֵלְאֵי וְתַתָּאֵי.

וְתָא חַזִּי עַד לָא אֲשֻׁלִּימוּ אִינוּן שְׁבַע דְרַגְיִן יוֹמִין
 עֲלָאִין לָא אֲשֻׁתְלִים אָדָם לְעֵילָא. כִּיּוֹן
 דְּאֲשֻׁתְלִים לְעֵילָא אָדָם עֲלָאָה, אֲשֻׁתְלִים לְתַתָּא אָדָם
 תַּתָּאָה. וּבְכֻלְהוּ עֲלָמִין בְּשֻׁלִימוּ. בְּגִין כֶּךָ שְׁלִטְיָה

 לשון הקודש

בסוד של אדם, ובכל הדרגות למטה נתן
 בוח להוציא, כל אחד פראוי לו, ועשה
 אדם ששולט בכל, בעליונים ותחתונים.
 ובא ראה, עד שלא השתלמו אותן שבע
 הדרגות של ימים עליונים, לא השתלם
 אדם למעלה. כיון שהשתלם למעלה
 אדם העליון, השתלם למטה אדם
 התחתון וכל העולמות בשלמות. לכן

שנקרא הוד, ועושה קרבנות באותם
 מיני בהמות טהורות שנבראו ביום שלו,
 לקרב את כנסת ישראל שנגרמה
 בצדיק, לקשר דרגות האמונה ולהוריד
 רחמים לעולם.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. האמירה הזו
 כנגד הדרגה העליונה של הכל נסתרת
 הנסתרים, רצה לעשות כבוד לדמותו

לְאָדָם תִּתְּאָה עַל כָּל דְּאִתְפְּרִי בְּעִלְמָא בְּגִין דְּאָדָם
 עֲלָאָה שְׁלִיט עַל כֻּלָּא. וּבְגִין כֶּךָ רְמֵז בְּהַאי קָרָא
 שְׁבַע דְּרֵגוֹן. דְּאִית בֵּיה שְׁבַע דְּרֵגוֹן עֲלָאִין דְּאִקְרִי
 בְּהוּ אָדָם דְּלְעִילָא וְאִשְׁתְּלִים בְּהוּ. בְּגִין כֶּךָ נַעֲשֵׂה
 אָדָם בְּצִלְמֵנוּ, לְמִיתָב לִיה שְׁפַע מִהֵהוּא אִתְרָא
 דְּאִקְרִי חֶסֶד.

תָּא חַוִּי, מָאן דְּהַאי צוֹלְמָא עָלִיה, חֶסֶד אֵל לָא
 אַעֲדִי מַנְיָה וְנִתְבָּא עַל רִישֵׁיה וְאִתְחַבְּרַת בֵּיה
 שְׂכִינְתָא בְּסוּפָא דִּיזְמוּי בְּגִין דְּהַאי חֶסֶד יוֹם רֵאשׁוֹן
 וְאִיהוּ רִישָׁא דְכָל יוֹמִין דְּלְעִילָא וְהַאי צוֹלְמָא דְאִתְרָא
 לִיה מַנְיָה לָא אִסְתְּלַק עַד דְּאִשְׁתְּלִימוּ יוֹמוּי בְּהֵהוּא
 דְרֵגָא דְאִקְרִי אַחֲרִית הַיָּמִים וְהוּא דְרֵגָא דְצַדִּיק וְאִיהִי
 שְׂבִיעָאָה, שְׁנַת הַשְּׁמִיטָה בְּהֵהוּא דְרֵגָא אִשְׁלִימוּ יוֹמוּי
 דְכָר נָש כֹּד אִשְׁתְּלִימוּ שְׁבַעִין שְׁנִין לְקַבֵּל שְׁבַע

לשון הקודש

בו שכינה בסוף ימיו, בגלל שחסד זה הוא יום ראשון, והוא ראש של כל הימים שלמעלה. וצלם זה שפא לו ממנו לא מסתלק, עד שגשלים ימיו באותה הדרגה שנקראת אחרית הימים. והיא הדרגה של צד"ק, והיא שביעית, שנת השמיטה. ובאותה דרגה גשלים ימי האדם, כשגשלו שבעים שנה כנגד שבע דרגות, עשר לכל הדרגה. והו

השליט את האדם התחתון על כל מה שגברא בעולם, בגלל שאדם העליון שולט על הכל. ולכן רמז בפסוק זה שבע דרגות, שיש בו שבע דרגות עליונות שנקרא בהם אדם שלמעלה והשתלם בהם. בגלל כך, נעשה אדם בצלמנו, לתת לו שפע מאותו מקום שנקרא חסד. כלא ראה, מי שצלם זה עליו, חסד אל לא זו ממנו ויושב על ראשו, ומתחברת

דְּרַגִּין, עֲשָׂרָה לְכָל דְּרָגָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים ז)
 יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה. מָאן בָּהֶם, בְּאִינוּן
 יוֹמִין וְשָׁנִין דְּלַעֲיָלָא. וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת שְׁמוֹנִים.

תָּא חַזִּי, בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי לָאוּ בּוֹכוֹתָא תְּלִיא מְלִתָּא.
 רָזָא דְאִינוּן שָׁב בְּדְרַגִּין (לדעתי צ"ל שבע דרגין) דְּבַהֲוֹן
 זְכוֹת וְחֻבָּא בְּרָזָא דְחֶסֶד וּגְבוּרָה. דְּאִי הָכִי לָא הָוָה
 לִיָּה לְבַר נָשׁ לְמַחְוֵי חַי בַּר מִשְׁבְּעִין. אֶלָּא בְּמִזְלָא
 עֲלָאָה עֲתִיקָא דְכֻלָּא תְּלִיין. בְּגִין כֶּךָ אִיחוּ מוֹסִיף עַל
 כָּל יוֹמוֹי דְכָל פֶּר נָשׁ פְּרַעוֹתִיָּה.

וְתָא חַזִּי הָכִי אֹלִיפְנָא בְּסַפְרָא דְשְׁלֹמֹה מְלִכָא,
 דְּבִלְיָא בְּתִרְאָה דְחֻגָא, אִי יִסְתַּכַּל פֶּר נָשׁ
 בְּצוּלְמָא דִּילִיָּה וְחַזִּי לִיָּה שְׁלִים, לָא אֲתַגְזֹר עֲלוֹי
 מִיתָה. וּמָאִי טַעְמָא בְּהַאי לִילִיא, בְּגִין דְּשַׁבְּעָא יוֹמִין
 דְּחֻגָא לְקַבֵּל שַׁבְּעָא יוֹמִין עֲלָאִין אִינוּן. דְּכָל יוֹמִין

לשון הקודש

הַעֲלוּן הַעֲתִיק שֶׁל הַכֹּל תְּלוּיִים, בְּגִלְל
 כֶּךָ הוּא מוֹסִיף עַל כָּל יְמֵי הָאָדָם כְּרַצוֹנוֹ.
 וּבֵא רְאָה, כֶּךָ לְמַדְנֵנוּ בְּסַפְרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה
 הַמֶּלֶךְ, שֶׁבִּלְיָה הָאֲחֵרוֹן שֶׁל חֻג, אִם
 יִסְתַּכַּל אָדָם בְּצִלְמוֹ וַיִּרְאֶה אוֹתוֹ שְׁלֹם,
 לֹא נִגְזְרָה עָלָיו מִיתָה. וּמָה הַטַּעַם בְּלִילְיָה
 הַזֶּה? בְּגִלְל שֶׁשַׁבְּעַת יְמֵי הַחֻג כְּנֻגַד
 שַׁבְּעָה יְמֵים עֲלוּינִים הֵם, שֶׁכָּל הַיָּמִים

שֶׁכְּתוּב (תהלים ז) יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים
 שָׁנָה. מַה זֶה בָּהֶם? בְּאוֹתָם יְמֵים וְשָׁנִים
 שְׁלֹמְעָלָה, וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת שְׁמוֹנִים.

בֵּא רְאָה, בְּנִים חַיִּים וּמְזוּנֹת לֹא בּוֹכוֹת
 תְּלוּיִים הַדְּבָרִים, הַסּוּד שֶׁל אוֹתָן שַׁבַּע
 דְּרָגוֹת שֶׁבְּהֵן זְכוֹת וְחֻבָּה בְּסוּד חֶסֶד
 וּגְבוּרָה, שְׂאֵם כֶּךָ לֹא הָיָה לוֹ לְאָדָם
 לְהִיּוֹת חַי פְּרָט לְשַׁבְּעִים, אֶלָּא שֶׁבְּמִזְלָא

וּשְׁנֵי דְעֵלְמָא בְּהוּ תְלִיין, וְאִינוּן רְמִיזוּן בְּקִרְא (דבריי
 הימים א כט) דְּלֶךְ יִי הַגְּדוּלָּה וְגו' שִׁירוּתָא דְּלֶהוֹן חֶס"ד
 וְסִיּוּמָא דְּלֶהוֹן מִמְ"לָכָה, בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אַחְרֵי"ת
 הַיָּמִים. אֲשֶׁתְּכַח שְׂבִיעָא אַחְרֵי"ת.

וְכֹד אַתָּא הָאֵי לִילִיא דְּשְׂבִיעֵי אַתְחַזֵּי אֵי אֲשֶׁתְּלִימו
 יוֹמוֹי בְּהָאֵי אַחְרֵי"ת. וְאֵי הָאֵי צוֹלְמָא עֲלָאָה
 חַזֵּי עָלֵיהּ, חֶס"ד אַל יתְהַדֵּר עָלֵיהּ כְּדִבְקִדְמִיתָא וְלֹא
 מִסְתַּפֵּי מִהָאֵי דִינָא דְּעַד"ק וְאִיהִי בְּתַדִּיָּה בְּשִׁלְיָמו
 בְּחֶדְוֹתָא וְאַהֲדַרְת לִיה אַנְפִּין. וּבְגִין כֶּךָ אֶזְהַר לֹון
 קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל לְאַשְׁתַּזְבָּא מְדִינֹוי דְּהָאֵי
 עַד"ק, וְלַחֲפָאָה סֶפֶת שְׁלָמָא עָלֵיהּ וְלְמִיתַב בְּצֵלָא
 דְּמַהֲיִמְנוּתָא. הָדָא הוּא דְּכֶתִיב (ויקרא כ"ג) בְּסִפּוֹת תִּשְׁבּוּ
 שְׁבַעַת יָמִים לְאַכְלָלָא לְהָאֵי דְּרַנָּא דְּלַעִילָא וְלְאוּסָפָא
 בִּיה בְּרָכָה מִמִּיּוֹן עֲלָאִין, בְּגִין דְּהָאֵי יוֹמָא שְׂבִיעָאָה

לשון הקודש

אל כל היום יחזר עליו בבתחלה, ולא
 פוחד מהדין הזה של צדק, והיא עמו
 בשלמות בחדוה ומחזירה לו פנים. ולכן
 הזהיר הקדוש ברוך הוא את ישראל
 להנצל מדיני הצדק הזה, ולכפות ספת
 שלום עליהם, ולשבת בצל האמונה. זהו
 שפתיב (ויקרא כג) בפסכת תשבו שבעת
 ימים, להכליל את הדרגה הזו למעלה

והשנים של העולם תלויים בהם, והם
 רמוזים בפתוב של (דבריי הימים-א כט) לך ה'
 הגדלה וגומר. ראשיתם חסד וסיומם
 ממלכה. בנסת ישראל. אחרית הימים
 שנמצאת שביעית אחרית.

וכשפא ליל השביעי הזה, נראה אם
 השתלמו הימים באחרית הזאת. ואם
 הצלם העליון הזה נראה עליו, אז חסד

אִתּוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲנִן מְקִיפִין לְהָאֵי מוֹזֵבַת עֲלָאָה
בְּאֵינוֹן תִּרְיִן לְמוֹדִים דְּאֵינוֹן עֲרִבֵי נַחַל וְעַבְדִּין בְּהַ
נְסוּךְ הַמָּיִם וְיַהֲיִב צַדִּיק בְּאֵינוֹן שְׁתִּין דְּאֵינוֹן מִשְׁשַׁת
יְמֵי בְּרֵאשִׁית כֹּלָא בְּרוּזָא דְחֲכַמְתָּא.

וּלְבַתָּר (במדבר כ"ט) בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תַּהֲיֶה לָּכֶם.
עֲבַדוּ בְּנֵישְׁתָּא לְאֵינוֹן שְׁבַע יוֹמִין עֲלָאִין
וְעַבְדוּ יוֹמָא טַבָּא, בְּגִין דְּאִשְׁתְּזַבְּתוֹן מְדִינוֹי דְּהָהוּא
יוֹמָא שְׁבִיעָאָה. בְּגִין כֶּךָ כְּתִיב בְּצַלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ
לְקַבֵּל יוֹמָא תַּנְיָנָא גְבוּרָה, חוֹלְקִיָּה דִּיצְחָק. בְּדִין אִית
לְפָר נָשׁ לְמַשְׁוֵי לְהָאֵי דְמוֹתֵנוּ וְלֹאֲתַדְמֵי בְּעוֹבְדוֹי
לְאֵינוֹן עֲלָאִין. וְכֹל דָּא לָמָּה בְּגִין דְּקֻדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
יְהִיב בִּידֵי דְבַר נָשׁ, דְּאִי בְּעֵי בַר נָשׁ לְמַדְמֵי גְרַמִּיָּה
לְאֵינוֹן דְּלַעֲיָלָא אִשְׁתַּלִּים בְּהוּ וְלֹא מוֹסְתַפִּי מֵהָאֵי
מִדַּת דִּינָא עֲלָאָה.

לשון הקודש

ימים עליונים, ועשויים טוב בגלל שנצלתם
מדינו של אותו יום שביעי. בגלל כך
כתוב בצלמנו כדמותנו, כנגד יום שני
גבורה, חלקו של יצחק, ואז יש לאדם
לשים את דמותנו הזאת ולהדמות
במעשיו לאותם העליונים. וכל זה למה?
בגלל שהקדוש ברוך הוא נתן בידי
האיש, אם רוצה האיש לדמות עצמו
לאותם שלמעלה, משתלם בהם, ולא

ולהוסיף בה ברכה ממים העליונים,
בגלל שיום זה הוא שביעי הוא כנסת
ישראל. אנו מקיפים את המזבח הזה
העליון באותם שני למודים שהם ערבי
נחל, ועושים בה נסוך המים, ונותן צדיק
באותם שתין שהם מששת ימי
בראשית, הכל בסוד החכמה.

ולאחר מכן (במדבר כט) ביום השמיני עצרת
תהיה לכם, תעשו כגום לאותם שבעה

וַיֵּרְדוּ בְדָגַת הַיָּם לְקַבֵּל דְרָגָא דְנַעֲ"ח דְאֶחִיד בֵּיהּ
 מִשָּׁה דְגַת הַיָּם בְּהַהוּא דְרָגָא אֶתְבְּרִיאוּ
 וַיְהִיב לֹון סְתִימָא דְסְתִימִין חִילָא לְמִשְׁלַט עָלֵיהּוּ.
 אִי דָמִי בָר נָש לְעֵלְאִין, וְאִי לָא דָמִי לְעֵלְאִין יֵרְדוּ.
 וְנוּנִי יִמָּא שְׁלַטִּין בְּהוּ בְבַנֵּי נַשָּׂא. וּבְגִין כֹּךְ אֶזְהִירַת
 לֹון אֹרְיִיתָא דְאֶתִּיהִיבַת עַל יְדֵי דְמִשָּׁה (דְבָרִים ל')

וּבְחֶרֶת פְּתִימִים.

תָּא חֲזִי, מִשָּׁה בַד אֶתְרַמִּי לְיִמָּא לֹא שְׁלַטוּ עָלֵיהּ
 נוּנִי יִמָּא וְלֹא אֶסְתְּפִי מִנֵּייהוּ בְגִין דְאִיהוּ הָהּ
 זְמִין לְקַרְבָּא לְעֵילָא וְלֹאֲתִדְבְּקָא בְּקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 וְלִבְתָּר כֹּךְ אֶתְדַבֵּק שְׁלִיט עַל נוּנִי יִמָּא. וְרַמְזוּ לְאַחֲרֹן
 אֶחָזִי דִימְחִי יַת יִמָּא וַיִּמּוֹתוּן נוּנִי וְאִיהוּ לָא עֶבֶד
 חֲכִי, בְגִין דְהִתִּיא דְרָגָא דִילִיהּ שְׁלִיט עָלֵיהּוּ וַיְהִי
 אֶתְבְּרִיאוּ וְלֹא בְעָא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דִימְחִי אִיהוּ,

לשון הקודש

פּוֹחַד מִמַּדַּת הַדִּין הָעֲלִיוֹנָה.

וַיֵּרְדוּ בְדָגַת הַיָּם - בְּגִנְד הַדְרָגָה שֶׁל
 גִּצְחָ שְׁאֲחוּז בְּהַ מִשָּׁה, שְׁדָגַת הַיָּם נִבְרָאוּ
 בְּאוֹתָהּ דְרָגָה (סְפִירָה), וְנָתַן לָהֶם נִסְתֵּר
 הַנְּסִתְרִים כֹּחַ לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם אִם דּוּמָה
 אָדָם לְעֲלִיוֹנִים, וְאִם לֹא דּוּמָה לְעֲלִיוֹנִים
 - יֵרְדוּ, וְדָגֵי הַיָּם שׁוֹלְטִים בָּהֶם בְּבַנֵּי
 אָדָם, וְלִכֵּן הִזְהִירָה אוֹתָם הַתּוֹרָה שְׁנִתְּנָה
 עַל יְדֵי מִשָּׁה, (דְבָרִים ל') וּבְחֶרֶת פְּתִימִים.

בַּא רְאָה, מִשָּׁה, כְּשֶׁנִּזְרַק לָיִם, לֹא שְׁלַטוּ
 עָלָיו דָּגֵי הַיָּם וְלֹא פָחַד מֵהֶם, בְּגִלְל
 שֶׁהוּא הָיָה עֲתִיד לְהִתְקַרֵּב לְמַעְלָה
 וְלִדְבֵק בְּקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹאֲחַר
 שְׁנִדְבֵק, שְׁלַט עַל דָּגֵי הַיָּם, וְרַמְזוּ לְאַחֲרֹן
 אֶחָזִי שְׁיִכְּה אֶת הַיָּם וַיִּמּוֹתוּ הַדָּגִים, וְהוּא
 לֹא עָשָׂה כֹּךְ, בְּגִלְל שְׁאוֹתָהּ דְרָגָה שְׁלוּ
 שׁוֹלְטֵת עֲלֵיהֶם וְכֹה נִבְרָאוּ, וְלֹא רָעָה
 הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיִכְּה הוּא כְּשֶׁבִיל

בְּגִין לְאַתְהַפְכָּא לְהוּ לְאוֹיֵב. וְכַד בַּר נָשׁ אָזִיל בְּאַרְתּוּי
 דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּתִיב עָלֵיהּ (ישעיה מ"ג) כִּי תַעְבּוֹר
 בְּמִים אִיתְךָ אֲנִי וְגו'. דְּהָא וַיֵּרְדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף
 הַשָּׁמַיִם לְקַבֵּל דְּרָגָא דְּשָׁמַיִם. דְּבַהֲהוּא דְּרָגָא שְׁלִיט
 עָלֵיהּ וְדָא תַפְאָרְתָּ.

וְאַף עַל גַּב דְּבַדְרָגָא דְּנַצְ"ח אַתְעֵכִידוּ כָּל נוּגֵי יַמָּא
 וְעוֹפֵי, לָא כְּתִיב תַּמָּן אֶלָּא עוֹף פִּנְף אֶבְל
 הַשְׁתָּא קָרִי לְהוּ עוֹף הַשָּׁמַיִם בְּגִין דְּבַר נָשׁ לָא שְׁלִיט
 עָלֵיהּ אֶלָּא מַסְטָרָא דְּשָׁמַיִם. וּבַבְּהִמָּה שְׁלִיט עָלֵיהּ
 בְּרָזָא דְּהוּ"ד דִּיחֵיב לֵיהּ סִינְעָא דְּהָא בְּהִימָא יוֹמָא
 אַתְבְּרִיאוּ בְּעִירָן. וּבְכָל הָאָרְצֵי שְׁלִיט בְּרָזָא דְּעַדִּי"ק
 דְּאַקְרִי כ"ל וְאִיהוּ שְׁלִיט עַל הָאָרְצֵי אֲרַעָא עֲלָאָה.
 הַכִּי נָמִי בַר נָשׁ לְתַתָּא שְׁלִיט עַל אֲרַעָא תַתָּאָה בְּגִין
 דְּכוּלָּא בֵּיתָּ. וּבְכָל הָרְמִישׁ הָרְמִישׁ עַל הָאָרְצֵי שְׁלִיט

לשון הקודש

שְׁבִין אָדָם לָא שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם אֶלָּא מַצַּד שֶׁל
 שָׁמַיִם. וּבַבְּהִמָּה – שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם בְּסוּד שֶׁל
 הוּד שְׁנוּתָן לוֹ סִינְעָא, שְׁהֲרִי בְּאוֹתוֹ יוֹם
 נִבְרָאוּ הַבְּהִמּוֹת. וּבְכָל הָאָרְצֵי – שׁוֹלֵט
 בְּסוּד שֶׁל עֲדִיק שְׁנַקְרָא כָּל, וְהוּא שׁוֹלֵט עַל
 הָאָרְצֵי, אָרְצֵי הַעֲלִיּוֹנָה. כִּד גַּם אָדָם לְמַטָּה
 שׁוֹלֵט עַל אָרְצֵי הַתַּחְתּוֹנָה, מִשׁוּם שֶׁהַכֹּל בּוֹ.
 וּבְכָל הָרְמִישׁ הָרְמִישׁ עַל הָאָרְצֵי – שׁוֹלֵט
 עֲלֵיהֶם אָדָם מִסִּינְעָא שְׁנַתָּן לוֹ מֵאָרְצֵי הַחַיִּים,

לְהַתְּהַפֵּךְ לָהֶם לְאוֹיֵב. וּכְשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ
 בְּדַרְכֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, פְּתוּב עֲלָיו
 (ישעיה מ"ג) כִּי תַעְבּוֹר בְּמִים אִתְךָ אֲנִי וְגוּמַר.
 שְׁזַה וַיֵּרְדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם.
 בְּנִגְדַּ דְּרָגָה שֶׁל שָׁמַיִם, שְׁבְּאוֹתָהּ דְּרָגָה
 שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם, וְזוֹ תַפְאָרְתָּ.

וְאַף עַל גַּב שֶׁבְּדַרְגַּת הַנְּצַח נַעֲשׂוּ כָּל דְּגֵי
 הַיָּם וְהָעוֹפּוֹת, לָא כְּתוּב שָׁם אֶלָּא עוֹף כְּנָף,
 אֶבְל עֲכָשׁוּ קָרָא לָהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם, בְּגִלְל

עֲלֵייהוּ בָּר נָשׁ מְסִינְעָא דְאַתְיָהִיב לִיה מְאַרְיֵן תְּחִיִּים
מְלָכוֹת עֲלָאָה: (עד כאן מההשמטות)

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּפִקּוּדֵי אוֹרֵייתָא. וְאָמַר פִּקּוּדֵי
אוֹרֵייתָא דִּיהֵב קִדְשָׁא בְרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
בְּלָהוּ בְּאוֹרֵייתָא בְּאַרְח בְּלָל בְּתִיבֵי:

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. תָּדַא הִיא פִּקּוּדָא קִדְמָא"ה
דְּכָלָא. וְאִקְרִי פִּקּוּדָא דָּא יִרְאֵת יִי דְאִקְרִי
רֵאשִׁית. דְּכִתִּיב, (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכֻמָּה יִרְאֵת יִי. (משלי
א) יִרְאֵת יִי רֵאשִׁית דַּעַת. בְּגִין דְּמַלְּחָה דָּא רֵאשִׁית
אִקְרִי. וְדָא אִיהִי תִרְעָא לְאַעְלָא גּוֹ מְהִימְנוּתָא. וְעַל
פִּקּוּדָא דָּא אֲתַקְיִים כָּל עֲלֻמָּא.

יִרְאֵה אֲתַפְרֵשׁ לְתַלְתַּת סְטָרִין. תְּרִין מְנַיִיהוּ לִית בְּהוּ
עִיקְרָא בְּדָקָא יְאוּת, וְחַד עִיקְרָא דִּירְאֵה.

לשון הקודש

המלכות העליונה: (ע"כ מההשמטות)

(תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכֻמָּה יִרְאֵת ה'. (משלי

א) יִרְאֵת ה' רֵאשִׁית דַּעַת. משום שדבר
זה נקרא ראשית, וזה השער להבנים
לתוד האמונה, ועל המצוה הזו מתקנים
כל העולם.

היראה נפרדת לשלשה צדדים, שנים
מהם אין בהם עקר פראוי, ואחד עקר
של יראה. יש אדם שירא מהקדוש ברוך

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּמַצּוֹת הַתּוֹרָה
וְאָמַר, מַצּוֹת הַתּוֹרָה שְׁנַתֵּן הַקְּדוּשׁ
בְרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, בְּלֵן בְּתוֹבוֹת
בַּתּוֹרָה בְּדָרֶךְ בְּלָל.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. זוהי המצוה
הראשונה של הכל. ונקראת מצוה זו
יראת ה', שנקראת ראשית, שכתוב

אֵת בַּר נֶשׁ דְּדָחִיל מְקַדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין דְּיִיחֹן
 בְּנוּהֵי וְלֹא יְמוּתוֹן. אוּ דְחִיל מְעוֹנְשָׁא דְגוֹפִיָּה אוּ
 דְמָמוּנִיָּה. וְעַל דָּא דְחִיל לִיָּה תְדִיר. אֲשֶׁתִּבַּח יִרְאָה
 דְּאִיהוּ דְחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא שְׂוֵי לְעַקְרָא.
 אֵת בַּר נֶשׁ דְּדָחִיל מִן קְדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין דְּדָחִיל
 מְעוֹנְשָׁא דֶּהֱהוּא עָלְמָא וְעוֹנְשָׁא דְגִיְהִנְם. תְּרִין אֲלִין
 לָא עִיקְרָא דִּירְאָה אֲנוּן וְשֶׁרְשָׁא דִּילִיָּה.

יִרְאָה דְּאִיהֵי עַקְרָא, לְמַדְחַל בַּר נֶשׁ לְמֵאֲרִיָּה בְּגִין
 דְּאִיהוּ רַב וְשְׁלִיט עַקְרָא וְשֶׁרְשָׁא דְכָל
 עָלְמִין וְכָלָא קַמִּיָּה כְּלָא חֲשִׁיבִין. כְּמָה דְּאֲתָמַר (דְּנִיָּאל
 ד) וְכָל דְּיִירִי אֲרַעָא כְּלָא חֲשִׁיבִין. וְלִשְׂוֹאָה רְעוּתִיָּה
 כֶּהֱהוּא אֲתַר דְּאֲקַרִי (נ"א ב) יִרְאָה.

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר וּוֵי אִי אִימָא וּוֵי אִי לָא
 אִימָא. אִי אִימָא יְנַדְעוֹן חֲיִיבִין הֵיךְ יִפְלַחוּן

לשון הקודש

הִירְאָה שֶׁהִיא עַקְרָא, שְׁאֲדָם יִירָא
 מִרְבוּנוּ מְשוּם שֶׁהוּא גְדוֹל וְשְׁלִיט, עַקְרָא
 וְשֶׁרֶשׁ שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהַכָּל לִפְנֵי
 כְּלָא חֲשׁוּבִים, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (דְּנִיָּאל ד) וְכָל
 דְּיִירִי הָאָרֶץ כְּאִינְם חֲשׁוּבִים, וְלִשִׁים אֵת
 רְעוּנוֹ בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שְׁנֵקְרָא יִרְאָה.
 בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, אִי אִם אִמַּר,
 וְאִי אִם לָא אִמַּר. אִם אִמַּר - יִדְעוּ

הוּא כְּדִי שִׁיחֵיו בְּגִין וְלֹא יְמוּתוֹ, אוּ שִׁירָא
 מְעַנְשׁ שֶׁל גּוֹפּוֹ אוּ שֶׁל מָמוּנוֹ, וְעַל כֵּן יִרָא
 מִמֶּנּוּ תְמִיד. נִמְצְאָת הִירְאָה שֶׁהוּא יִרָא
 מִן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לָא שֵׁם אוֹתָהּ
 לְעַקְרָא. יֵשׁ אָדָם שְׁפוּחַד מִן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְשוּם שְׁפוּחַד מְעַנְשׁ אוֹתוֹ הָעוֹלָם
 וּמְעַנְשׁ הַגִּיְהִנְם. שְׁנֵי אֵלֶּה לָא עַקְרָא שֶׁל
 יִרְאָה הֵם וְהַשֶּׁרֶשׁ שֶׁלּוֹ.

לְמַאֲרִיהוֹן. אִי לָא אִימָא יאַבְדוֹן חֲבַרְיָא מְלָה דָּא.
 בְּאַתֵּר דִּירָאָה קְדִישָׁא שְׂרִי, מְלַרְע אִית יִרְאָה רְעָה
 דְּלָקִי וּמְחִי וּמְקַטְרַג וְאִיהִי רְצוּעָה לְאַלְקָאָה חִי־בְנָא.
 וּמָאן דְּדַחִיל בְּגִין עוֹנֵשׁ דְּמִלְקִיּוֹתָא וְקַטְרוֹנָא כְּמָה
 דְּאַתְמָר. לָא שְׂרִיא עֲלִיהּ תְּהִיא יִרְאֵת יִי דְּאִיקְרִי
 יִרְאֵת יִי לְחַיִּים. אֶלָּא מָאן שְׂרִיא עֲלִיהּ תְּהִיא יִרְאָה
 רְעָה. וְאַשְׁתַּכַּח דְּשְׂרִיא עֲלִיהּ תְּהִיא רְצוּעָה יִרְאָה
 רְעָה וְלֹא יִרְאֵת יִי.

וּבְגִין כִּדְ אַתֵּר דְּאִיקְרִי יִרְאֵת יִי רֵאשִׁית דְּעֵת אִקְרִי.
 וְעַל דָּא אַתְּפִלִּיל חֲבָא פְּקוּדָא דָּא. וְדָא
 עֲקָרָא וִיסוּדָא לְכָל שְׂאָר פְּקוּדֵין דְּאוּרִיּוֹתָא. מָאן
 דְּנָטִיר יִרְאָה (דָּא) נָטִיר כִּלְאָ. לָא נָטִיר יִרְאָה לָא נָטִיר
 פְּקוּדֵי אוּרִיּוֹתָא, דְּהָא דָּא תִרְעָא דְכִלְאָ. וּבְגִין כִּדְ
 כְּתִיב בְּרֵאשִׁית דְּאִיהִי יִרְאָה, בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם

לשון הקודש

וּנְמַצָּא שְׁשׁוּרָה עָלֵינוּ הַרְצוּעָה תְּהִיא,
 יִרְאָה רְעָה וְלֹא יִרְאֵת הִי.

וּמִשּׁוּם כִּדְ הַמְּקוּם שְׁנִקְרָא יִרְאֵת הִי
 נִקְרָא רֵאשִׁית דְּעֵת, וְעַל כֵּן נִכְלַלַת כְּאֵן
 הַמְּצוּנָה הַזֶּה, וְזֶה הַעֲקָר וְהִיסוּד לְכָל שְׂאָר
 הַמְּצוּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. מִי שְׁשׁוּמֵר הַיִּרְאָה
 הַזֶּה – שׁוֹמֵר הַכֹּל. לֹא שׁוֹמֵר יִרְאָה – לֹא
 שׁוֹמֵר אֶת מְצוּוֹת הַתּוֹרָה, שְׁהִרִי זֶה
 הַשְּׁעָר שֶׁל הַכֹּל. וּמִשּׁוּם כִּדְ פְּתוּב

הַרְשָׁעִים אִיךְ יַעֲבְדוּ אֶת רַבּוֹנָם. אִם לֹא
 אָמַר – יַאֲבְדוּ הַחֲבֵרִים אֶת הַדְּבָר הַזֶּה.
 בְּמִקּוּם שְׁשׁוּרָה יִרְאָה קְדוּשָׁה, מִלְּפָנֶיהָ
 יֵשׁ יִרְאָה רְעָה שְׁמִלְקָה וּמִכְּפָה וּמְקַטְרַגָּת,
 וְהִיא הַרְצוּעָה לְהִלְקוֹת אֶת הַרְשָׁעִים, וּמִי
 שְׁפוּחַד בְּגִלְל עוֹנֵשׁ הַמְּלָקוֹת וְהַקְטְרוֹנִי
 כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר, לֹא שׁוּרָה עָלֵינוּ אוֹתָהּ
 יִרְאֵת הִי שְׁנִקְרָאת יִרְאֵת הִי לְחַיִּים. אֶלָּא
 מִי שׁוּרָה עָלֵינוּ הַיִּרְאָה הַרְעָה תְּהִיא.

וְאֵת הָאָרֶץ. דְּמָאן דְּעֵבֶר עַל דָּא עֵבֶר עַל פְּקוּדֵי
 דְּאוּרִיּוּתָא. וְעוֹנֵשָׂא דְמָאן דְּעֵבֶר עַל דָּא הָאֵי רְצוּעָה
 רְעָה אֶלְקֵי לִיָּהּ. וְהֵינּוּ וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוּ וּבְהוּ וְחֻשְׁךָ
 עַל פְּנֵי תְּהוּם וְרוּחַ אֱלֹהִים. הָאֵ אֵלִין אַרְבַּע עוֹנֵשִׁין
 לְאַעְנֵשָׂא בְּהוּן חֵיבִיא.

תְּהוּ דָּא חֲנֵק, דְּכְתִיב, (ישעיה לד) קו תְּהוּ (זכריה ב) חֲבַל
 מִדָּה. בְּהוּ דָּא סְקִילָה, אֲבָנִין דְּמִשׁוֹקְעִין גּוּ
 תְּהוּמָא רַבָּא לְעוֹנֵשָׂא דְחֵיבִיא. וְחֻשְׁךָ דָּא שְׂרִיפָה,
 דְּכְתִיב, (דברים ה) וַיְהִי כִשְׂמַעְכֶּם אֶת הַקּוֹל מִתּוֹךְ הַחֻשְׁךָ
 (דברים ד) וְהָתָר בּוֹעֵר בָּאֵשׁ עַד לֵב הַשָּׁמַיִם חֻשְׁךָ כּוּ'.
 וְדָא אִשָּׁא תְּקִיפָא דְעַל רִישֵׁיהוּן דְּחֵיבִיא שְׂרִי
 לְאוּקְדָא לּוּן. וְרוּחַ דָּא חֲרָג בְּסִיפָה. רוּחַ סְעָרָה חֲרָבָא
 מְשַׁנָּנָא הִיא מְלַחֲטָא בֵּיהּ. כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, (בראשית ג)
 וְאֵת לַהֲטֵ חֲרָב הַמַּתְּהַפֶּכֶת וְאֶקְרִי רוּחַ. הָאֵי עוֹנֵשָׂא

לשון הקודש

(זכריה ב) חֲבַל מִדָּה. בְּהוּ - זו סְקִילָה,
 אֲבָנִים הַמְּשַׁקְעוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוּם הַגָּדוֹל
 לְעֵנֶשׂ אֶת הָרְשָׁעִים. וְחֻשְׁךָ - זו שְׂרִיפָה,
 שְׂפָתוֹב (דברים ה) וַיְהִי כִשְׂמַעְכֶּם אֶת הַקּוֹל
 מִתּוֹךְ הַחֻשְׁךָ, (שם ד) וְהָתָר בּוֹעֵר בָּאֵשׁ עַד
 לֵב הַשָּׁמַיִם חֻשְׁךָ וכו'. וְזו הָאֵשׁ הַחֲזוּקָה
 שְׁעַל רִאשֵׁי הָרְשָׁעִים מִתְּחִילָה לְשַׂרְף
 אוֹתָם. וְרוּחַ - זֶה חֲרָג בְּסִיפָה. רוּחַ סְעָרָה,
 חֲרָב שְׁנוּנָה מְלַחֲטָת בּוּ, כְּמוֹ שְׁנָאֵמַר

בְּרֵאשִׁית, שֶׁהִיא יְרָאָה, בְּרָא אֱלֹהִים אֶת
 הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. שְׁמִי שְׁעוֹבֵר עַל זֶה,
 עוֹבֵר עַל מְצוֹת הַתּוֹרָה. וְעֵנֶשׂוּ שֶׁל מִי
 שְׁעוֹבֵר עַל זֶה - הִרְצוּעָה הִרְעָה הוּוּ
 מְלַקָּה אוֹתוֹ, וְהֵינּוּ וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוּ
 וּבְהוּ וְחֻשְׁךָ עַל פְּנֵי תְּהוּם וְרוּחַ אֱלֹהִים.
 הִנֵּה אֵלוֹ אַרְבָּעָה עֲנָשִׁים לְהַעֲנִישׁ בְּהֶם
 אֶת הָרְשָׁעִים.

תְּהוּ - זֶה חֲנֵק, שְׂפָתוֹב (ישעיה לד) קו תְּהוּ,

לְמֵאן דְּעֵבֵר עַל פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא. וּכְתִיב לְבַתָּר יִרְאֶה,
רֵאשִׁית, דְּאִיהִי כְּלָלָא דְּכָלָא. מִכָּאן וְהִלְאָה שְׂאֵר
פְּקוּדֵין דְּאוֹרֵייתָא.

פְּקוּדָא תְּנִינָא דָּא אִיהִי פְּקוּדָא. דְּפְּקוּדָא דִּירְאָה
אֶתְאַחַדְתּ בָּהּ וְלֹא נִפְקָא מִינָהּ לְעֵלְמִין.
וְאִיהִי אֶהְבָּ"ה. לְמִרְחָם בַּר נָשׁ לְמֵאֲרִיָּה רְחִימוּ שְׁלִים.
וּמֵאן אִיהוּ רְחִימוּ שְׁלִים. דָּא אֶהְבָּה רַבָּה דְּכְתִיב,
(בראשית יז) הִתְחַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָּמִים שְׁלִים בְּרְחִימוּתָא.
וְדָא הוּא דְּכְתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹזֶר דָּא רְחִימוּ
שְׁלִימוּתָא דְּאֶקְרִי אֶהְבָּה רַבָּה. וְהָכָא אִיהוּ פְּקוּדָא
לְמִרְחָם בַּר נָשׁ לְמֵאֲרִיָּה בְּדָקָא יְאוּת.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַבָּא, רְחִימֵתָא בְּשְׁלִימוּ אַנָּא
שְׂמַעְנָא בֵּיתָא. אָמַר לִיה אִימָא בְּרִי קַמִּי דְּרַבִּי

לשון הקודש

אֶהְבָּה שְׁלָמָה? זוֹ אֶהְבָּה רַבָּה, שְׁכָתוּב
(שם יז) הִתְחַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָּמִים, שְׁלִים
בְּאֶהְבָּה. וְהוּוּ שְׁכָתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
אֹזֶר. זוֹ אֶהְבָּה שְׁלָמָה שְׁנִקְרֵאת אֶהְבָּה
רַבָּה. וּכְאֵן הִיא הַמְצֻוָּה שְׂאָדָם יֵאֵהֵב אֶת
רַבּוּנּוּ בְּרֵאוּי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַבָּא, אֶהְבָּה בְּשְׁלָמוּת
אֲנִי שְׂמַעְתִּי בְּוָה. אָמַר לוֹ, אָמַר, בְּנִי,
לִפְנֵי רַבִּי פִּינְחָס, שְׁהָרִי הוּא עוֹמֵד

וְאֵת לְחַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת,
וְנִקְרֵאת רִוְחַ. הַעֲנֵשׁ הַזֶּה לְמִי שִׁיעֵבֵר עַל
מְצוּוֹת הַתּוֹרָה. וְאַחַר כְּתוּב יִרְאֶה
רֵאשִׁית, שְׁהִיא הַכָּלָל שֶׁל הַכָּל. מִכָּאן
וְהִלְאָה שְׂאֵר מְצוּוֹת הַתּוֹרָה.

מְצוּוָּה שְׁנִיָּה - זוֹהִי מְצוּוָּה שְׂמַעְוָה שֶׁל
יִרְאֶה נְאֻחֻוּהָ בָּהּ וְלֹא יוֹצֵאת מִמֶּנָּה
לְעוֹלָמִים, וְהִיא אֶהְבָּ"ה. שְׂאָדָם יֵאֵהֵב
אֶת רַבּוּנּוּ אֶהְבָּה שְׁלָמָה. וְמָה הִיא